

Написав Світлана Дорош

Середа, 21 листопада 2012, 17:46

Джерело: [BBC Україна](#)

Валентин Терлецький пише музику, вірші, романи, є засновником, солістом і автором пісень рок-групи "Декаданс". Роман "Хмарочос", один із номінантів на премію "Книга року ВВС-2012", він написав у рекордні строки після того, як сюжет йому наснився.

Валентин Терлецький: Роман "Хмарочос" - про проблему вибору мислячої, творчої людини між життям і темрявою, між буттям і небуттям, вибір на порозі зради. Зради самого себе, своєї місії на землі, своєї творчості. Хоча це є роман-утопія, роман-гротеск, проте він відображає сучасні тенденції в Україні.

ВВС Україна: Як би ви визначили жанр роману?

Валентин Терлецький: Соціально-психологічний, політичний трилер.

ВВС Україна: Яким ви уявляєте читача цієї книги, які його уподобання, звички?

Валентин Терлецький: Досить широке коло читачів. Це - і молода людина, і людина середнього віку, і старшого віку. Перш за все, інтелігенція, представники мистецьких кіл, загалом люди, які звикли думати і аналізувати, бути громадянами.

ВВС Україна: Яку останню книжку ви прочитали?

Валентин Терлецький: Щойно закінчив читати повне зібрання творів американського класика Джона Стейнбека.

ВВС Україна: Ви вже сказали, що ваша книга - це роман-утопія. Але у ній є дуже багато аналогій, які однозначно скеровують читача на те, що і кого ви маєте на увазі, а саме Україну як країну "шансону", суржику і "блатної" влади. Хоч і змінені назви країни, міст, але хто такі "юналійці" легко зрозуміти. На вашу думку, усе так песимістично у тій (цій) країні?

Валентин Терлецький: Насправді роман мені повністю приснився. Я прокинувся і усвідомив, що маю сюжет, структуру, героїв і так далі. Мені залишилося лише все одразу ж записати, щоб не забути. Тому книга була написана дуже швидко. Це мій шостий роман, і це власний рекорд написання, бо я написав (фактично, записав) "Хмарочос" за чотири з половиною місяці. Цей сон мені наснився ще два роки тому. Тоді зміст роману ще так не перегукувався із українською реальністю. Тепер деякі читачі навіть кажуть, що я "наврочив". Хоча, безумовно, два роки тому щось можна вже було передбачити - те, що відбувалося із цензурою, із певними законами, що їх ухвалювала Верховна Рада. Але цей роман - пересторога і попередження. Я хотів попередити суспільство, що країна може піти таким шляхом. На жаль, в дечому те, що описується у романі, збігається із реальністю, але я все ж сподіваюся, що більшість із написаного так і залишиться фантастикою.

ВВС Україна: У вашому романі головними героями є письменники, поети, художники, музиканти, режисери, які постають перед вибором - жити у нових реаліях, у які їх заганяє "міністерство культури" і "нова влада", чи опиратися цьому, навіть під загрозою життя і здоров'ю. У книзі тих, хто здатен на такий радикальний протест, не так вже й багато. Чи є в Україні хоча б сотня митців, здатних на такий вчинок?

Валентин Терлецький: Одна з читачок мені якось сказала: ви дійсно письменник-фантаст, бо в Україні митці не здатні так відстоювати свої права, бо вони аморфні або комерційно зорієнтовані, чи ж звикли до постійного андеграунду. У романі є лише сотня митців, які вдалися до радикального протесту і вийшли на дах хмарочоса. А під кінець їх стало ще менше. Тому я думаю, що якби ситуація справді розвивалася так, як у книзі, то сотню митців ми все ж таки б зібрали.

ВВС Україна: Тема вибору людини вічна, завжди були і будуть ті, хто здатен іти до кінця, до своєї цілі, і ті, хто буде весь час посередині, ані "за", ані "проти" чогось, або ж ті, хто дуже швидко вміє підлаштуватися до будь-яких умов. Кого у мистецьких колах, на вашу думку, більше?

Валентин Терлецький: Складне питання загалом, бо в реальному житті все відбувається так блискавично, що сьогоднішній патріот може легко купитися на

будь-який гешефт. В країні митці поставлені у такі умови, що змушені повзати, випрошувати щось, і будь-яка подачка чи подарунок від спонсора може зараховуватися як божий дарунок чи єдиний шанс у житті. Тому у книзі тих, хто йде до кінця і стрибає із хмарочоса - не так вже й багато. І так є в реальному житті. І я навіть не знаю, як би я сам повівся у такій ситуації, чи не був би заляканий чи куплений. Це дуже тонка межа - ось цей людський вибір і, можливо, людина і сама не знає, як поведеться у певний критичний момент. А особливо тоді, коли на кону не лише якась заборона творити вільно, а життя чи смерть. На таке наважуються або геніальні, або божевільні люди. А пересічні, навіть митці, на межі цього вибору виберуть все ж таки життя, бо спрацює елементарний інстинкт самозбереження.

ВВС Україна: Помітила, що у "Хмарочосі" чи не найяскравішим героєм є молода поетеса Соломія, і вона, фактично, єдиний жіночий образ у творі. У той час як чоловіків чимало, але усі вони майже однакові. Чому ви так виокремили Соломію?

Валентин Терлецький: Насправді я вважаю, що цей персонаж мені вдався. Щодо того, що мало жінок, то так є у житті, активних, дієвих жінок справді менше у суспільстві. І Соломія - це радше виняток із правил, вона уособлює те жіноцтво, без якого чоловіки б не мали тих досягнень, завдяки яким суспільство розвивається. Так було в історії завжди. Я з великою любов'ю писав цей образ, бо люблю таких жінок. Насправді їх небагато, але вони все ж таки є.

ВВС Україна: Цитата із вашого роману: "Юналіїці втомилися від патріотизму". Українці теж втомилися?

Валентин Терлецький: Я скрізь і всім, і друзям, і ворогам, і просто знайомим кажу, що зараз нашу країну може врятувати - навіть не економічно і політично, а духовно і ментально - лише патріотизм. Як би це пафосно не звучало, але я вважаю, що коли при владі, в управлінні країною будуть патріоти, котрі бажають добра цій землі, може щось змінитися на краще. Чому втомилися від патріотизму? Бо забагато у нас псевдопатріотизму. Усі кричать, що вони патріоти, але як правило, цей патріотизм далі своєї кишені не йде. Тому й втомилися, бо не бачать справжніх патріотів. Їх дуже мало зараз, одиниці.

Із Валентином Терлецьким розмовляла *Світлана Дорош*.